

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 1327198
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

7/41491 GK 106
7/45092 GK 155
7/45261 GK 160
7/45263 GK 160
12 Temmuz 2021
7/45347 GK 163
7/45348 GK 163

.../.../2021

7/45349 GK 163

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA 7/45346 GK 167

7/46138 - 46145 GK 16

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önerelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

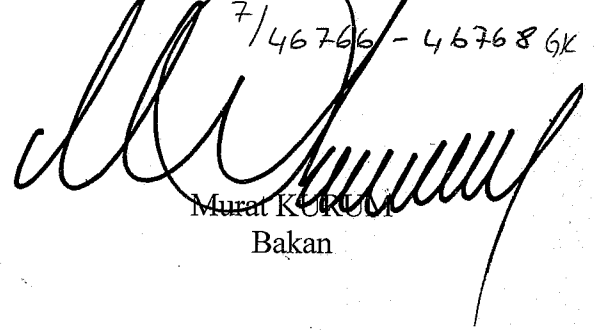
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/46288 - 46291 GK 1

7/46488 - 46489 GK 17

7/46628 - 46629 GK 1

7/46766 - 46768 GK

Murat KURUM
Bakan

7/43965 GK 137

7/44313 - 7/4314 GK 142

EK:

-Liste (7 Adet, 10 Sayfa)

-Cevap Yazısı (121 Adet, 247 Sayfa)

7/44642 GK 151

7/44885 GK 151

7/44971 GK 154

7/45152 GK 159

7/45257 - 45258 GK 160

7/45464 GK 164

7/45628 - 45629 GK 167

7/45842 - 45854 GK 168

7/45873 GK 168

7/46137 GK 169

7/46418 - 46421 GK 172

7/46941 GK 178

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN EDNAN ARSLAN'IN
TBMM 7/46143 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Yok olması binlerce yıl süren nükleer atıklar günümüz dünyasının en büyük çevre sorunları arasındadır. Bununla birlikte yaşamı tehdit eden temel bir sorun olarak gelecek nesilleri de etkileyecektir.

26 Nisan 1986 tarihinde yaşanan bugüne kadar meydana gelmiş en büyük nükleer kazalardan biri olan Çernobil, nükleer atıkların çevre ve insan sağlığı, sürdürülebilir yaşam için taşıdığı tehlikeyi bütün açıklığı ile göstermiştir. Karadeniz bölgemizde Çernobil kazası sonrasında yoğun olmak üzere artan kanser vakaları tehlikenin derinliğini, yarattığı toplumsal travmayı gözler önüne sermiştir.

İzmir Gaziemir Emrez Mahallesi Sakarya mevkiinde eski bir akü fabrikasının 70 dönümlük arazisinde 200 tona yakın radyoaktif atık olduğu yapılan şikâyetler üzerine Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) tarafından 2007 yılında tespit edilmiştir. Aradan geçen 14 yıla karşın konuyla ilgili hiç bir çözüm getirilememiştir. Atıklar halen yağmur suları, rüzgâr ve diğer atmosfer etkilerine açık olarak tehlike saçmaya devam etmektedir. Sadece nükleer santrallerde açığa çıkan uranyumun ayrışması sonucu oluşan Europium 152-154 izotopu tüm İzmir'i tehdit etmektedir.

Bu bağlamda;

1- Gaziemir'de tespit edilen nükleer atığın sadece nükleer santrallerde açığa çıkan uranyumun ayrışması sonucu oluşan ve ülkeye girişi yasak olan Europium 152-154 izotoplarını içerdiği iddiası doğru mudur? Doğru ise bu atığın kaynağı konusunda bir çalışma yapılmış mıdır?

2- Bu atığın bertaraf edilmesi ve ilgili alanın temizlenmesi için 2007 yılından bugüne kadar neden somut bir adım atılmamıştır?

3- Bölgeden uzaklaştırılacak atık miktarı nedir? Nerede bertaraf edilecektir?

4- Alanda mevcut kirlilik ve etkilerine yönelik izleme ve ölçümler düzenli olarak gerçekleştirilmekte midir?

5- Bölgede sağlık taraması ve izleme çalışması yapılmış mıdır?

6- Sürecin sorumluları hakkında yürütülen hukuki süreç ve çalışmalar nelerdir?

7- İnsan ve çevre sağlığı için tehlike oluşturan, geri dönüşü mümkün olmayan zararlara yol açabilecek atığın bertaraf edilmesi ilgili alanın temizlenmesi için bundan sonra ki planlama nedir? Çalışma takvimi ve bu iş için ayrılan bütçe nedir?

8- Söz konusu atıkla ilgili olarak işletme sahiplerine kesilen ceza tutarı ve tarihi nedir? Bu ceza tahsil edilmiş midir? Tahsil edilmediyse bunun gerekçeleri nedir? Ne zaman tahsil edilecektir?

9- 2013 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından radyoaktif cürufun tespiti teyit edilerek yer altı sularına karışmasından mütevellî sorunlara dikkat çekilmiştir. Bu saptama kapsamında Nükleer Düzenleme Kurumu ve ilgili kurumlarca bölgede yer altı suları üzerinde bir inceleme yapılmış mıdır? Yapılmadıysa insan ve çevre sağlığını doğrudan etkileyecek bu durumla ilgili ivedi olarak hangi çalışmalar yapılacaktır?

10- Gaziemir'de faaliyet gösteren kurşun fabrikasının ortakları tarafından İzmir İli sınırları içerisinde açılan aynı mahiyette firma var mıdır? Hangi ilçede faaliyet göstermektedir? Gaziemir örneği dikkate alınarak yeni çevre sorunlarına yol açılmaması için hangi önlemler alınmaktadır?

CEVAPLAR:

Radyoaktif Atık Yönetimi Yönetmeliği gereğince radyoaktif atıkların yönetiminin sağlanması, maliyetin karşılanması da dâhil olmak üzere, söz konusu faaliyeti yürüten kişinin sorumluluğundadır. Çevre mevzuatı hükümleri gereğince tehlikeli atıkların yönetimi atık üreticisinin sorumluluğundadır. Söz konusu yükümlülükler gereği firma tarafından sahada yapılacak temizlik çalışmalarına ilişkin Proje Tanıtım Dosyası İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne sunulmuştur. Proje için verilen ÇED Gerekli Değildir Kararına istinaden 2014 yılında temizlik çalışmalarına başlanmıştır. Ancak; İzmir 2. İdare Mahkemesi tarafından söz konusu faaliyetin ÇED OLURLU kararı gerektirdiği gerekçesi ile ÇED Gerekli Değildir Kararının iptaline hükmedilmiş, akabinde 2017 yılında sahadaki atıkların bertarafı projesine Bakanlığımızca ÇED Olumlu kararı verilmiştir.

Alana ilişkin olarak ÇED sürecinde ve İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü tarafından hazırlanan raporlarda atık miktarına ilişkin veriler yer almakla birlikte sahadaki atık miktarı TENMAK ve NDK ile müştereken yürüttüğümüz çalışmalar sonucu net olarak belirlenecektir.

Gömülü durumda bulunan radyasyon içeren atıkların bertaraf sürecine ilişkin gerçekleştirilecek uygulamaların istişare edilmesi maksadıyla Bakanlığımızda müteaddit defa toplantılar gerçekleştirilmiştir. Toplantılardan bazıları Bakanlığımız ile beraber TENMAK ve NDK temsilcilerinin katılımı ile gerçekleştirilmiş olup konu ile ilgili devam eden süreçte yapılacak iş ve işlemler ilgili tüm kurumların katılımı ile hassasiyetle devam etmektedir.

İzmir İli, Gaziemir İlçesinde Aslan Avcı Döküm San. ve Tic. A.Ş. ünvanı ile 1940 yılında faaliyete geçmiş olan işletmede hurda kurşun ve akümülatörden kurşun geri kazanımı yapılmış olup daha sonrasında faaliyetine son vermiştir. 2007 yılında İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından tesis içerisinde İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı izni ile kazı yapılmış ve tehlikeli atıklar tespit edilmiştir. Atıkların bertarafı için gönderildiği İZAYDAŞ işletmesi girişinde radyoaktivite tespit edilmesi sebebiyle konu İZAYDAŞ tarafından Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna (TAEK) bildirilmiştir. Tehlikeli atıklarını Mevzuata aykırı olarak bertaraf ettiği (gömülü atıklar) tespit edilen Aslan Avcı Döküm San. ve Tic. A.Ş. hakkında İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunularak 13.03.2008 tarihinde 321.000,00 TL, 28.10.2013 tarihinde 5.079.900,00 TL idari para cezası uygulanmıştır. Ayrıca diğer yıllarda da 14.578 TL ve 24.307 TL idari para cezaları uygulanmıştır. Uygulanan idari para cezası akabinde tapuya "Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü alınmadan; kiralanması, satılması veya devredilmemesi" şerhi konulmuştur.